

[Aksel Larsen.]

eller manglende Loyalitet over for Kongehuset og Kongens Person.

Der kan formodentlig ikke være en Tvivl hos nogen om, at hvis vi to Kommuner her i Salen skulde deltage i Foranstaltningerne, saa maatte det blive for at demonstrere, for at raabe Ukvemsord, for at lave Ballade. Hvad i Alverden skulde vi ellers deltage for! Ja. (*Christmas Møller*: Ja, det behøvede da ikke at være Ukvemsord!). Naa ja, raabe noget, som maatte blive opfattet som Ukvemsord. Vi ønsker ikke at forsømme en gunstig Lejlighed til at demonstrere imod Monarki og Kongehus. Det kunde vi faa Lejlighed til at gøre enten ved at komme og demonstrere eller ved at blive væk, et af to. Allererst da jeg i Avisen læste om, hvad der skulde ske, troede jeg, det var et Rigsdagsmøde, men da jeg fik Præsidiets Skrivelse, blev jeg klar over, at det ikke var det. Og det er i og for sig meget klogt, for hvis det var et Rigsdagsmøde, kunde man for det første ikke forlange, at man skulde indtegne sig paa Listen for at komme med, og for det andet ikke paabyde, at vi skulde bære Festrugt; hvis jeg havde indfundet mig i det Tøj, jeg gaar i her, vilde jeg sikkert være mindre velset, og saa tror jeg, man vilde have foretrukket, at jeg var blevet væk. Men det er altsaa ikke noget Rigsdagsmøde, og saa meddelte man, at hvis vi ønskede at deltage — man kunde passende have medtaget et Par andre københavnske arbejdsløse —, saa skulde man skrive os paa Listen. Saa gik der nogle Dage, hvorefter man fra Bureauets Side trængte ind paa os for at faa Svar. Vi beklagede, at Spørgsmaalet var af saa omfattende Art, at vi var nødt til at forelægge det for Partibestyrelsen, der skulde holde Møde Mandag den 3. Men Bureauet erklærede, at saa længe kunde det ikke vente, det skulde have Besked Lørdag; hvis vi ikke var indtegnet til den Tid, vilde vi ikke kunne blive indtegnet. Saa sagde jeg: Man skal ikke berøve Partibestyrelsen dens Handlefrihed, saa skriv os paa — for jeg var sikker paa, at vi godt kunde blive slettet om Mandagen, hvis vi ønskede det. Det er det hele, der er sket. Vi blev slettet Mandag, og det Kapitel er nu afsluttet.

Saa vil jeg blot understrege endnu en Gang, at hvis vi havde anmeldt vor Deltagelse og var blevet staaende paa Listen, skulde man ikke deraf have udledet noget om Udtryk for Loyalitet over for Kongehuset, ligesom man heller ikke skal udlede noget saadant af, at vi gør det, som efter

vor Overbevisning er mere velset, nemlig at blive væk fra Foranstaltningen.

I øvrigt fortryder jeg ikke noget af det, jeg har sagt her i Tinget. Det var Udtryk for min Mening, og jeg vil samtidig tilføje, at jeg finder det var nødvendigt, at det blev sagt, og fuldkommen rimeligt og berettiget at benytte Lejligheden og Tingets Talerstol til at give Udtryk for dette.

Schmidt: Det var lidt magert, det, Statsministeren svarede paa min Tale; Ministeren tog deri ikke Hensyn til de vigtige Ønsker og Krav, jeg havde fremsat. Der var dog maaske en lille Ting, som jeg kan understrege. Statsministeren mente: Ja, det kunde jo være, det var nødvendigt nu at gaa til flere Særforanstaltninger for Nordslesvigerne. Det er meget lidt, men det kan jo vokse til noget større, og jeg vil i det mindste understrege det.

Derimod mente Statsministeren, at han ved denne Lejlighed skulde ytre sin Harme over de Ting, som den danske Befolkning i den præjssiske Tid maatte lide, og benyttede det Udtryk, som jeg havde brugt om Formynderskab, at de danske Nordslesvigerne dengang sandelig stod under Formynderskab og ikke et behageligt. Det er noget, jeg altid godt har forstaaet, ja, jeg har gjort mere, jeg har bekæmpet dette Formynderskab; der er altsaa kun liden Anledning til at sige det til mig. Men naar det bliver sagt, kan jeg svare: Ja, det forstaar jeg, derfor har jeg i sin Tid bekæmpet det. Derfor mener jeg ogsaa at have bedre Ret til at fremføre mine Krav her. Naar Statsministeren mente, at jeg ikke kunde benytte mig af dette Udtryk, Formynderskab, som jeg altsaa ikke ønskede i vore kulturelle Anliggender, ja, saa har jo det ærede Medlem Hr. A. Svensson i det mindste stadfæstet, at man fra dansk Side, som jeg sagde, holder det for utaaleligt, naar man paa Grund af dansk Lovgivning kommer ind i Forhold, hvor maaske en tysk Skolekommission har noget at sige om danske Skoler. Det er mig ikke bekendt, at saadan en Fuldmagt er blevet udnyttet fra tysk Side paa en usømmelig Maade, men altsaa bare dette, at Forholdet kan opstaa efter Lovgivningen, kan ikke taales, og nærmest vel fordi man siger: Det gaar vor Ære for nær — derfor brugte jeg Udtrykket Ære og sagde: Saa har vi vel ogsaa en Ære! Jeg tror ikke, det er et Synspunkt, der er Sagen uvedkommende. Men naar man vil se dybere i det, ligger netop deri Aarsagen til, at det ikke er heldigt, saaledes som man har ordnet det.